

Sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi

Sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi je jedním ze středisek Charitního sdružení Děčín. Je registrovanou sociální službou (identifikátor služby 7674174). Podle Zákona o sociálních službách 108/2006 Sb, § 65-sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi. Jedná se o terénní i ambulantní sociální práci, pracovníci docházejí přímo do rodin a zároveň si mohou rodiny sjednat konzultaci v prostorách organizace.

Poslání:

Sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi se snaží pomoci udržet a rozvinout schopnosti a dovednosti rodičů v rodinách v obtížné životní situaci a přispět tak k obnově žádoucích funkcí rodiny. Podporujeme rodiče při jejich vlastní snaze o zlepšení péče o děti a komunikace mezi členy rodiny a úsilí o rozvoj a seberealizaci. Důraz klademe také na vzdělávání dětí a jejich budoucí profesní orientaci. Poskytujeme rodinám diskrétní a partnerskou spolupráci na základě sjednaných individuálních plánů.

Cílová skupina:

Pomoc je poskytována rodinám s dětmi a to:

- Sociálně znevýhodněným rodinám
- Rodinám v krizové situaci
- Rodinám s dětmi, kterým se nedaří ve škole

Podporujeme rodiny, které nejsou schopné zajistit péči o děti podle svých představ nebo podle obecných požadavků. Pomoc rodinám je poskytována především formou pomoci rodičům, aby našli nové cesty k řešení svých životních situací. Asistenční služba jim pomáhá rozvíjet jejich potenciál, aby každodenní péči o rodinu zvládali lépe. Spolupráce v rodinách funguje na základě společně sestaveného a následně vyhodnoceného plánu, který stanovuje oblast spolupráce, cíl, kterého by chtěla rodina dosáhnout, možnosti, jak cíle dosáhnout a konkrétní úkoly pro rodinu a asistentku. Spolupráce probíhá na partnerském principu.

Nejčastějšími metodami jsou učení novým dovednostem a jejich nácvik, nebo pomoc s hledáním zdrojů a jejich využívání, doprovázení rodin, praktická pomoc a podpora rodičovských kompetencí.

Služby děčínské Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

Služby se sjednávají na základě individuálních plánů, které uživatelé sociální služby (rodiny) sestavují s pomocí naší pracovnice. Konkrétní uvedené služby jsou pouze rámcové a pokrývají nejčastější objednávky. Vždy je lze upravit

podle individuálních potřeb uživatele sociální služby s ohledem na možnosti pracovníků (fyzické možnosti, kvalifikovanost v dané oblasti apod.).

Pomoc rodinám je poskytována především formou pomoci rodičům v těchto rodinách, aby našli nové cesty k řešení svých životních situací. Jedná se o terénní sociální práci.

S rodinou je sepsána smlouva a sestaven individuální plán, určující oblast spolupráce, cíl, kterého by chtěla rodina dosáhnout, možnosti, jak cíle dosáhnout a konkrétní úkoly pro rodinu a asistentku. Pracovnice dle dohody 1x až 3x týdně navštěvují a spolupracují na plnění sestaveného plánu. Rodiny se musejí aktivně podílet na všech aktivitách vedoucích k vylepšení jejich situace.

Poskytované služby:

Podpora při výchově dětí

- zprostředkování informací o vývoji dětí, rady, co kdy a jak s nimi dělat, praktické rady v konkrétních situacích,
- praktické ukázky a nácvik,
- zprostředkování konzultací s odborníky,
- součástí služby může být i pomoc s péčí o postiženého člena rodiny (především o děti), podmínkou však je, že je to pouze součást větší zakázky služeb pro rodiny, které vždy pracují s rodinou jako celkem, ne pouze s jedním jejím členem.

Podmínky a omezení poskytnutí služby:

- Pracovníci nikdy děti netrestají ani o jejich trestech za přestupky nerozhodují, na žádost rodičů si mohou s dítětem promluvit o problémové oblasti,
- Pracovníci nepřebírají rodičovskou zodpovědnost ani zodpovědnost za jakékoliv výchovné rozhodnutí,
- Pracovníci nemají s dětmi žádná tajemství o faktických věcech,
- v případě podezření na psychické problémy nebo poruchy dítěte pracovníci zprostředkovávají odborné kontakty, psychologickou pomoc sami neposkytují.

Pomoc s vyřizováním úředních záležitostí

Jedná se o aktivizační službu, která má nejčastěji jednu z následujících podob:

- praktická rada (kam jít, co vzít s sebou, co si vzít na sebe),
- shánění informací (otevírací doba na úřadě, co je s sebou potřeba vzít),
- pomoc s vyplňováním formulářů,

- doprovod na úřad (mnozí uživatelé sociální služby se cítí s pracovníci jistěji),
- telefonování v zájmu uživatele sociální služby a (pouze v nezbytných případech, kdy uživatel sociální služby opravdu nemá k telefonu přístup),
- zastupování uživatelů sociální služby při úředních jednáních (tato forma služby je poskytována pouze v odůvodněných případech, kdy o tom rozhodne vedoucí služeb pro rodiny a důvody pro zastupování musejí být jasně vykomunikované s uživatelem sociální služby (jedná se především o případy vážného onemocnění nebo mimořádně špatné zkušenosti při předchozím jednání s danou institucí).

Podmínky a omezení poskytnutí služby:

- veškerá jednání s úřady probíhají pouze s vědomím uživatelů sociální služby a pokud tomu nebrání závažné důvody (především zdravotní), účastní se uživatel sociální služby všech jednání osobně,
- zastupování uživatele sociální služby je možné pouze v odůvodněných případech, podmínkou je jasné písemné zplnomocnění pracovníka, včetně zformulování toho, co chce uživatel sociální služby vyřídit.

Doprovázení při pochůzkách

Jedná se o doprovod při nakupování, návštěvách lékaře apod., tato služba je poskytována rovněž pouze v odůvodněných případech, především u uživatelů sociální služby s postižením nebo s více malými dětmi, kdy je třeba je ohlídat (např. pokud matka potřebuje s jedním s dětí navštívit lékaře).

Podmínky a omezení poskytnutí služby:

- Pracovníci nezůstávají sami s dětmi (výjimkou je pouze doba nutná k návštěvě úřadu nebo ordinace lékaře),
- Pracovníci nepomáhají s nošením břemen.

Pomoc při zlepšení finanční situace v rodině

V této oblasti je Sociálně aktivizační služba pro rodiny s dětmi CHSD schopna nabídnout tyto základní aktivity:

- pomoc při sestavování rozpočtu rodiny s využitím stávajících finančních zdrojů (mnohdy si rodiny nedokážou uvědomit, kolik peněz vlastně utratí za nezbytné věci jako nájemné, energie, potraviny apod. a kolik jim zbývá na věci navíc),
- pomoc při splácení dluhů – především pomoc při vyjednávání s věřiteli (v obdobném rozsahu jako pomoc s vyřizováním úředních záležitostí),
- hledání možností, kde ušetřit (levnější nákupy, levné recepty, rozhodování o tom, co je a není nezbytné),

- hledání možností zvýšení příjmu rodiny (informace o možných dávkách, o které by rodina mohla požádat, hledání možnosti vyššího výdělků).

Podmínky a omezení poskytnutí služby:

- Služby pro rodiny neposkytují rodině přímou finanční podporu a nepřebírají za ni žádné finanční závazky ani nejsou ručitelem při půjčkách,
- Pracovníci nemanipulují s financemi uživatel sociální služby a (výjimku lze udělat ze závažných zdravotních důvodů, uživatel sociální služby v takovém případě musí pracovníkovi vystavit písemnou plnou moc, ve které je přesně specifikovaná částka, kterou od něj asistent na potřebnou úhradu obdrží, a pracovník musí zpětně dodat doklad o zaplacení, jeho kopie se spolu s plnou mocí eviduje ve složce uživatel sociální služby a)
- Neposkytujeme informace týkající se daní,
- Neposkytujeme jakoukoliv součinnost při nelegálním získávání financí.

Pomoc s péčí o domácnost

Hlavní aktivity v této oblasti zahrnují:

- rady a tipy, jak věci zvládat lépe,
- společný praktický nácvik (například vaření, péče o malé dítě),
- informace v oblasti základní hygieny (jak o sebe pečovat),
- v odůvodněných případech (především ze zdravotních důvodů) praktická pomoc – jedná se vždy pouze o přechodné situace zapříčiněné úrazem, rizikovým těhotenstvím apod.

Podmínky a omezení poskytnutí služby:

- praktická pomoc je poskytována pouze ze závažných zdravotních důvodů a pouze v nutných oblastech k zajištění chodu domácnosti (tj. např. s vařením, ale nikoliv s mytím oken) nebo v součinnosti s rodičem,
- služba může poskytnout vzorky hygienických potřeb na vyzkoušení (jejich nákup a poskytování rodinám je evidováno).

Řešení problémů spojených s bydlením

Nejčastějšími činnostmi služeb pro rodiny v této oblasti jsou:

- pomoc při shánění vhodného bydlení (sledování inzerátů a informací, ke kterým zejména rodiny žijící v okrajových oblastech města a přilehlých obcí nemají přístup),
- zprostředkování informace o různých typech bydlení z Občanské poradny,
- pomoc a doprovázení při jednáních s pronajímateli apod. (pro mnohé rodiče se jedná o neznámou situaci, s pracovníkem se cítí jistěji),
- rady při úpravách bytu.

Podmínky a omezení poskytnutí služby:

- CHSD se za rodinu nezaručuje, případným pronajímatelům může pouze na žádost rodiny potvrdit, že s touto rodinou skutečně spolupracuje,
- SAS nezprostředkovává detailní informace o majetkoprávních vztazích ve vztahu k bydlení, pro tyto informace odkazuje uživatel sociální služby do Občanské poradny Děčín,
- Zakázkou služeb pro rodiny může být pouze shánění informací o možném bydlení (inzeráty apod.), nikoliv požadavek „Sežeňte mi byt“.

Pomoc se školní přípravou

Do projektu jsou zařazovány děti na základě doporučení školy, OSPOD nebo pedagogicko-psychologické poradny. Jedná se o bezplatné doučování dětí ze sociálně znevýhodněného prostředí, kterým vlastní rodina tuto podporu zajistit nemůže nebo nedokáže, jehož součástí je i snaha „naučit děti samy se učit“ a pomoci jim s hledáním budoucí profesní orientace.

Podmínky a omezení poskytnutí služby:

- služba se poskytuje výhradně na písemné doporučení jedné z následujících institucí: školy, do níž dítě dochází, pedagogicko-psychologické poradny nebo OSPOD,
- rodiče musejí zajistit podmínky pro práci: dle možností klidné prostředí, přítomnost dítěte, pokud je to možné, je dobré, když se rodiče aktivně do spolupráce zapojují,
- aktivní přístup rodičů (případně starších dětí) k sestavování plánu,
- Pracovníci pomáhají dítěti se školní přípravou, ale nevypracovávají za dítě úkoly.

Krátkodobé pohlídání

Jedná se pouze o službu, která je poskytována v rámci širší objednávky: pohlídání je pouze prostředkem k realizaci dohodnutých úkolů (např. vyřizování na úřadech, návštěvy lékařů) nebo pomocí v akutní krizové situaci (např. zdravotní komplikace), ale nejedná se o pravidelnou zakázku.

Podmínky a omezení poskytnutí služby:

- služba se poskytuje pouze z následujících důvodů: úřední jednání, lékařské vyšetření rodiče nebo jednoho z dětí, akutní zdravotní obtíže,
- poskytnutí závisí na časových možnostech asistentů (o prioritách rozhoduje vedoucí týmu terénních asistentů nebo vedoucí služeb pro rodiny),
- hlídání nesmí přesáhnout sedmou hodinu večerní.

Pozn.: Všechny služby pro rodiny CHSD mají za své poslání práci s rodinami s dětmi, nikdy se nepodílí na řešení partnerských problémů.

Nabídka zájmových a volnočasových aktivit dětí

Pracovníci služeb pro rodiny s dětmi sestavují databázi volnočasových aktivit, které jsou v okolí dostupné. Podle zájmu dětí a finančních možností rodiny hledáme možnosti, jak by děti mohly smysluplně naplnit svůj volný čas a zároveň rozvíjet své schopnosti (případně i s možností na budoucí profesní uplatnění). V rámci služeb pro rodiny sami organizujeme bezplatný kreativní kroužek Provázek pro děti z klientských rodin (schůzky 1x týdně) a kroužek Keramiky (rovněž 1x týdně). Vedle toho se zaměřujeme i na volný čas, který spolu rodiče a děti tráví společně, pomáháme jim hledat varianty společného programu a příležitostně (asi 2x ročně) pořádá pro rodiny společné výlety po zajímavostech v okolí. Veškeré tyto volnočasové aktivity dětí jsou bezplatné. Přes letní prázdniny pořádáme výlety o prázdninách pro děti. Výlety se konají 2krát týdně a díky Nadačnímu fondu Děti a rodina, Nadaci Terezy Maxové mohou být za velmi symbolický poplatek.

Důležité sdělení:

SAS má za své poslání práci s rodinami s dětmi, nikdy se nepodílí na řešení partnerských problémů.

Individuální plánování:

Práce SAS probíhá podle individuálních plánů. To znamená, že po určitém seznamovacím období (asi dva měsíce) se pracovník s rodinou domluví, čeho by společně chtěli dosáhnout. Např. najít nové vhodnější bydlení, řešit situaci s dluhy nebo naučit dítě rozpoznávat tvary a barvy. Potom společně vymýšlejí, jakým způsobem by se dalo tohoto cíle dosáhnout.

Průběh spolupráce domlouvá pracovník s uživatelem sociální služby podle jeho zájmů a preferencí a potřeb dětí v rodině. Vychází jednak z osobního cíle uživatele sociální služby a z individuálního plánu nebo jednorázové objednávky. Osobní cíl uživatele sociální služby a popisuje výsledný stav, kterého chce uživatel sociální služby za pomoci SAS dosáhnout. Vychází z poznání uživatelovy sociální služby situace, jeho možností a schopností, přání a představ, případně řeší situace, které zásadním způsobem ovlivňují zdravý vývoj dítěte. Musí být konkrétní, měřitelný a motivující. Připravuje ho terénní pracovník s rodinou na základě rozhovorů se členy rodiny a vlastního pozorování. Do konečné podoby bude dotážen na společné schůzce zástupce/ů rodiny, sociálního pracovníka a terénní pracovnice. Osobní cíl se sestavuje na celou dobu plánované spolupráce.

Individuální plán je dílčí, časově limitované a úkolově orientovaný plán s měřitelnými výstupy. V jedné rodině lze najednou pracovat maximálně na třech takových plánech. Plán sestavuje pracovník spolu s uživatelem sociální služby. Stanovuje konkrétní měřitelný cíl spolupráce, kroky k jeho naplnění včetně rozdělení úkolů pro uživatele sociální služby a pracovníka (cílem je co největší soběstačnost a samostatnost uživatele sociální služby a) a doba, na kterou se plán uzavírá – maximálně je to 6 měsíců. Po uplynutí této doby pracovník s uživatelem sociální služby plán písemně vyhodnotí a domluví se na dalších krocích – je možné buď rozvíjet stávající zakázku dalšími kroky, nebo se domluvit na realizaci jiné zakázky. Pokud se před koncem naplánované doby uživatelova situace změní a plán již není aktuální, nebo když uživatel sociální služby zjistí, že mu řešení situace nevyhovuje, je možné spolupráci vyhodnotit předčasně a vytvořit jiný plán, který bude lépe odpovídat uživatelově situaci a naplnění jeho osobního cíle. Pro změnu plánu by však měl být jasně formulovaný důvod. Plány by se neměly měnit jen proto, že se do jejich plnění uživatelovi sociální služby momentálně nechce.

Aktuální jednorázová objednávka je jednorázovou pomocí v aktuální situaci. Pokud je tato objednávka v souladu s nabídkou služeb SAS a její vyřešení nebude vyžadovat více než tři schůzky (např. zajištění odborného lékaře, pomoc s vyřízením dokladů, pomoc s ohlídáním dětí), není třeba sestavovat individuální plán, stačí ústní ujednání mezi uživatelem sociální služby a pracovníkem.

Charitní sdružení Děčín je pověřeno výkonem sociálně právní ochrany v následujících oblastech:

1) vyhledávání dětí, na které se sociálně-právní ochrana zaměřuje: realizováno především při práci v terénu. Ne všechny uživatele sociální služby ské rodiny sociálně aktivizační služby jsou v péči OSPOD. V případě podezření na týrání, zneužívání, zanedbávání nebo nedostatečnou péči o děti v rodině předává CHSD informace příslušnému OSPOD a nabízí rodičům spolupráci na odstranění příčiny problémů.

2) pomoc rodičům při řešení výchovných nebo jiných problémů souvisejících s péčí o děti: na základě požadavků rodičů, zakázky ze strany OSPOD nebo znalosti situace v rodině pracují Pracovníci v rodinách na zakázkách, které rodičům pomáhají řešit výchovné problémy dětí i další problémy se zajištěním péče o děti. Tyto cíle jsou zapracovávány do úkolových plánů, které jsou pravidelně vyhodnocované. Úzce přitom spolupracujeme s OSPOD.

3) poskytování nebo zprostředkování rodičům poradenství při výchově a vzdělávání dítěte a při péči o zdravotně postižené: pracovníci pomáhají rodičům najít východisko ze závažnějších výchovných problémů dětí (odmítání chůze do školy, nerespektování autorit), případně dokážou zprostředkovat odborné poradenství a pomoc (např. v pedagogicko-psychologické poradně, středisku výchovné péče, krizové poradně, zařízeních specializujících se na pomoc osobám s postižením), aby se problémy včas a efektivně řešily. Jsou schopné poradit i při hledání vhodné profesní orientace pro děti. Aktivity obvykle probíhají ve spolupráci s OSPOD.

4) činnost zaměřená na ochranu dětí před škodlivými vlivy a předcházení jejich vzniku: při návštěvách v rodině si pracovníci všímají i širšího okolí, s nímž je dítě ve styku, ať už se jedná o vrstevnické skupiny nebo příbuzné a známé rodiny. V případě, že neobjeví potenciálně škodlivý vliv, upozorňuje na něj rodiče dítěte a společně hledají vhodná preventivní opatření. V případě, že by dítě bylo škodlivým vlivem přímo ohroženo nebo mu podléhalo, kontaktuje asistent vždy OSPOD a zapojí ho do řešení situace.

Dne 14. 1. 2015 Krajský úřad Ústeckého kraje rozšířil CHSD pověření k výkonu sociálně právní ochrany v tomto rozsahu:

5) Uzavírání dohod o výkonu pěstounské péče (ve smyslu § 47b zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů).

6) Poskytování výchovné a poradenské péče osobě pečující, s níž pověřená osoba uzavřela dohodu o výkonu pěstounské péče, při výkonu pěstounské péče a sledování výkonu pěstounské péče, pokud osoba pečující o tuto službu požádá, je pověřená osoba povinna výchovnou a poradenskou péči poskytnout